

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1731/2021
24.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марина Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дамир Перић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, чији је заступник Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2902/20 од 20.01.2021. године, у седници већа одржаној 24.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2902/20 од 20.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 180/20 од 28.10.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, на име накнаде за 1691/1847 дела експроприсане непокретности к.п. број .../..., укупне површине 1847 м², уписане у ЛН број ... КО ..., која у природи представља део улице ... (...) ..., исплати износ од 7.560.985,21 динар са законском затезном каматом од 28.10.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 12.675,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 414.696,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца да му тужени на износ од 12.675,00 динара исплати законску затезну камату од пресуђења до извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2902/20 од 20.01.2021. године, делимично је усвојена, а делимично одбијена жалба туженог, те је првостепена пресуда преиначена у делу одлуке о парничним трошковима, тако што су смањени на износ од 384.696,00 динара, а у преосталом побијаном обавезујућем делу првостепена пресуда је потврђена и одбијен захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), па је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање туженог на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене пред другостепеним судом, неосновано је, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене неке од одредаба овог закона. Ревизијом туженог указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија, у складу са чланом 407. став 1. тачка 1-3. ЗПП, не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, предмет поступка је Кп број .../... КО Петроварадин, њива III класе, површине 1847 м², земљиште у грађевинском подручју, у власништву тужиоца у 1691/1847 делова. Предметна парцела настала је од основне парцеле број ..., која је првобитно одузета тужиоцевом оцу по основу прописа о земљишном максимуму, а затим му је као ... 2001. године враћена од стране АД „...“. Тужиочев отац је од наведене парцеле сачинио мање парцеле и продавао их трећим лицима. Предметна парцела остављена је као приступни пут, првобитно земљани, а накнадно је насут туцаник. Након смрти оца, тужилац је наследио парцелу која је предмет овог поступка. По планском документу туженог, предметна парцела представља саставни део улице ... (...) и опремљена је уличним електроенергетским и гасним инсталацијама, уличном мрежом електронских комуникација. Ове радове је извршавао тужени путем својих јавних предузећа. Поступак експропријације није спроведен, нити је тужиоцу исплаћена новчана накнада. Спорну парцелу користи неограничен број лица за јавни саобраћај у целисти и фактички представља добро од општег интереса. Према налазу и мишљењу вештака грађевинске струке, тржишна вредност предметне непокретности износи 4.471,31 динар по м², односно 7.560.985,21 динар за део парцеле који припада тужиоцу спрам његовог сувласничког дела. Тужиочеви трошкови прибављања документације за информацију о локацији за предметну парцелу износе укупне 12.675,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права, туженог обавезали да тужиоцу исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, у износу од 7.560.985,21 динар са припадајућом законском затезном каматом, сходно одредби члана 277. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1) као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2).

Из наведене уставне одредбе произлази да дозвољено одузимање права својине, које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у правном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09...145/14), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 9. став 1. Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник РС" бр. 44/95...46/98), прописано је да се грађевинско земљиште приводи намени изградњом објеката, односно извођењем других радова у складу са прописима о планирању и уређењу простора.

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, број 72/11... 108/16), поред осталог прописано је: да се добрима у општој употреби у јавној својини сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом - јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2); да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа и правног лица које су та добра дата на управљање (став 5); да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда), тргова и јавних површина, који су у својини локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10).

Предметна парцела је Планом детаљне регулације Карагаче у Петроварадину („Службен лист Града Новог Сада“ бр. 44/09), намењена за јавну површину – улицу и фактички је земљиште приведено намени, пошто се користи као улица – јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља, чиме је извршена фактичка експропријација која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа, што је овде случај.

Имајући у виду наведено, а како је предметно земљиште приведено намени у складу са планским актима и по закону постало јавна својина, тужилац, као сувласник тог земљишта, не може да трпи штетне последице непоступања надлежног органа туженог који није спровео управни поступак и није донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде тужиоцу.

Наиме, тужени је обвезник исплате накнаде, јер се спорна парцела на којој је тужилац и даље уписан као сувласник, користи као улица - добро у општој употреби и у јавној својини, на којем тужени има право својине у складу са чланом 10. став 10. Закона о јавној својини. Висина ове накнаде, која тужиоцу припада на основу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије, одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског

вештака који су судови прихватили, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Имајући изложено у виду, неосновани су ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на тврдњи да тужени није обвезник накнаде, јер ниједном својом радњом није депоседирао тужиоца. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које је фактички (без правноснажног решења о експропријацији, односно изузимању из поседа) претворено у добро у општој употреби - улицу, а исто је за такву намену предвиђено и одговарајућим планским актом.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио и остале ревизијске наводе, али је оценио да су исти без утицаја на другачију одлуку суда, јер су у питању наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. Између осталог, ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставаља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић